

بررسی وب‌سایت اصلی و جعلی مجلات با رویکرد وب‌سنجی

چکیده

هدف: امروزه جاعلان اینترنتی اقدام به راه‌اندازی وب‌سایت‌هایی مشابه وب‌سایت مجلات علمی معتبر می‌نمایند تا با استفاده از اعتبار آن، پژوهشگران را به سمت خود جذب کنند، پژوهش حاضر به بررسی وب‌سنجی وب‌سایت‌های اصلی و جعلی مجلات جهت شناسایی وب‌سایت اصلی مجلات پرداخته است.

روش‌شناسی: این پژوهش از نوع کاربردی با رویکرد توصیفی است. در ابتدا سیاهه مجلات جعلی و اصلی از وب‌سایت وزارت علوم استخراج گردید که ۱۰ آدرس وب‌سایت اصلی مجلات به همراه وب‌سایت جعلی آن بدست آمد، سپس با استفاده از موتورکاوش گوگل و MOZ داده‌های مربوطه جمع‌آوری شد.

یافته‌ها: در شاخص پیوندهای دریافتی، فایل‌های غنی، بالاتر از وب‌سایت‌های جعلی آن بوده است، تنها در شاخص اندازه، مجله Amphibian and Reptile Conservation و در شاخص اسکالر، مجله JKULL، امتیاز وب‌سایت جعلی آن بالاتر بوده است، در رتبه وب‌سنجی نیز وب‌سایت اصلی مجلات بسیار بالاتر از وب‌سایت جعلی آن قرار داشتند.

نتیجه‌گیری: در تمامی وب‌سایت مجلات مورد بررسی، رتبه نهایی وب‌سنجی وب‌سایت‌های اصلی نسبت به وب‌سایت جعلی آن دارای امتیاز بالاتری بوده است، بنابراین وب‌سنجی می‌تواند به عنوان روشی جهت شناسایی وب‌سایت‌های اصلی و جعلی مجلات علمی به کار رود.

واژگان کلیدی: وب‌سایت، مجلات علمی، مجلات جعلی، وب‌سنجی.

سعید غفاری^۱

میثم داستانی^۲ *

۱. استادیار گروه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه پیام نور قم، قم، ایران.
۲. نویسنده مسئول (کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی) مدیریت فناوری اطلاعات، دانشگاه علوم پزشکی گناباد، گناباد، ایران.
Email: Meisam.dastani@gmail.com

دریافت: ۰۰۰/۰۰/۰۰

پذیرش: ۰۰۰/۰۰/۰۰

مقدمه و بیان مسئله

گسترش فناوری و ظهور اینترنت سبب شد نشریه از قالب کاغذی به حالت الکترونیکی تبدیل شود و این تبدیل با توجه به مزیت هایی که داشت با استقبال بسیار روبرو شد (حیاتی و حمیدی، ۲۰۰۷). تفاوت بین محیط نشر الکترونیکی و سنتی تاثیر شگرفی بر جامعه اطلاعاتی گذاشته و افق های جدید را بر روی کاربران گشوده است (ستوده، رزمجو و زارع، ۱۳۸۸). حضور مجله های علمی در وب، سیری تکاملی و افزایشی را پیموده است؛ بدین معنا که در روزهای نخست تنها به معرفی مجله بسنده می شد. رفته رفته، ارائه فهرست مندرجات و سپس چکیده ها نیز فراگیر شد. با پیشرفت فناوری و بویژه با کاهش چشمگیر بهای حافظه رایانه ای، عرضه متن کامل بر وبسایتها نیز ممکن شد. امروزه، فراهم آوری محتوای کامل مجله های علمی در وب، به یکی از راهکارهای اساسی برای بهبود نمایانی مجله ها بدل شده است. هر چه سطح نمایانی مجله ای بالاتر باشد، احتمال آنکه مجله در اختیار شمار بیشتری از مخاطبان بالقوه قرار گیرد، بر شمار مشترکان آن افزوده شود و ضریب تأثیر آن نیز بهبود یابد، بیشتر خواهد بود (هارناد^۱ و همکاران، ۲۰۰۳). امروزه افراد بسیاری برای مقاصد شخصی و تجاری خود اقدام به راه اندازی وبسایت های جعلی مجلات نموده اند، مجلات جعلی (ربوده شده)^۲ اولین بار در اوایل سال ۲۰۱۲ توسط دکتر مهرداد جلالیان بیان شد (جلالیان و دادخواه، ۲۰۱۵)، مجلات جعلی اصطلاحی برای وبسایت هایی مشابه با نام و آرم و ISSN یک مجله معتبر می باشد (دادخواه و همکاران، ۲۰۱۵). این مجلات با استفاده از نام و شهرت مجله اصلی سعی دارند پژوهشگران را به سمت خود جذب کنند، جاعلان و گردانندگان این وبسایت ها خود را به عنوان سردبیران و ویراستاران اصلی این مجلات معرفی می کنند و معمولاً وبسایت هایی برای مجلاتی که فقط نسخه چاپی دارند ایجاد می کنند و محققان را به سمت خود جذب می کنند و مقالات آنان را دریافت می کنند (مان^۳ و شارما^۴، ۲۰۱۲). مجلات جعلی و ربوده شده از روش های مشابهی استفاده می کنند، آنها مقالات نویسندگان و پژوهشگران را در قبال دریافت وجه منتشر می کنند. جستجو و انتخاب وبسایت مجله اصلی، ایجاد وبسایتی مشابه وبسایت اصلی و سوء استفاده از پژوهشگران از ویژگی های این مجلات است (دادخواه و همکاران، ۲۰۱۶).

این مجلات با ارسال ایمیل های جعلی به نویسندگان، از آنها درخواست می نمایند که مقالات خودشان را به این وبسایت ها ارسال نمایند، پس از دریافت مقالات و برای چاپ آنها، ابتدا از نویسندگان هزینه چاپ مقاله را دریافت نموده و سپس مقاله را در وبسایت جعلی خود منتشر می نمایند. از همین رو نویسندگانی که علاقه مند به چاپ مقالات خود در مجلات معتبر و با ضریب تأثیر هستند، ممکن است که قربانی این مجلات گردند (بیل^۵، ۲۰۱۶).

بیان مسئله

از اواسط دهه ۱۹۹۰ میلادی تلاش فراوانی برای بررسی ماهیت و خصوصیات وب جهانگستر با به کارگیری روش اطلاع سنجی نوین برای فضای محتویات آن، ساختار پیوندها و موتورهای جستجو صورت گرفت. نخستین بار آلمایند و اینگورسن مطالعه بر روی وب را وبسنجی^۶ نامیدند (آلمایند^۱ و اینگورسن^۲، ۱۹۹۷). وبسنجی شباهت های

¹ Harnad

² hijacked journals

³ Maan

⁴ Sharma

⁵ Beall

⁶ Webometrics

زیادی با مطالعات علم سنجی، اطلاع سنجی و کتابسنجی دارد. در واقع، وبسنجی به بررسی جنبه های کمی منابع وب و تحلیل پیوندها با استفاده از قوانین کتابسنجی و اطلاع سنجی می پردازد. وبسنجی شامل تحلیل پیوند، تحلیل استنادی وب، ارزیابی موتورهای کاوش و به طور کلی مطالعات توصیفی وب است (تلوال^۳، ۲۰۰۸). وبسنجی یک علم مبتنی بر اطلاع سنجی است که به مطالعه ماهیت ویژگی های وبسایت می پردازد. در این علم تجزیه و تحلیل صفحات وب از طریق محاسبه و تجزیه و تحلیل پیوندهای درونی و بیرونی شان انجام می شود (اسلام^۴ و عالم^۵، ۲۰۱۱). از آنجا که امروزه وبسایت هر نشریه دروازه اشاعه دهنده اطلاعات و بیانگر میزان حضور اطلاعات مجله در شبکه جهانی وب است و وجود این وبسایت ها امکان ارتباط و تعامل الکترونیکی را برای کاربران را برقرار می نماید (نوکاریزی و همکاران، ۱۳۹۰؛ ورع و همکاران ۱۳۹۰) و با توجه مطالب گفته شده، آنچه حائز اهمیت است شناسایی وبسایت اصلی مجلات از وبسایت های جعلی آن است. هر چند وبسایت وزارت علوم سیاهه ای از وبسایت های جعلی مجلات را منتشر می نماید ولی با توجه به تغییر ماهیت وب و راه اندازی وبسایت های جدید در هر لحظه این مساله چالشی برای پژوهشگرانی که می خواهند مقالات خود را در مجلات معتبر و با ضریب تاثیر منتشر نمایند، به وجود آورده است، مجلات نامعتبر چالشی برای جامعه دانشگاهی و پژوهشگران است و تعداد افرادی که روزانه گرفتار این مجلات می شوند نیز در حال افزایش است، با توجه به اینکه این مجلات به جعل و تقلب وبسایت اصلی مجلات می پردازند، این پژوهش بر آن است تا با بررسی وبسنجی وبسایت های اصلی و جعلی مجلات و مقایسه آن با هم، روشی برای ارزیابی و شناسایی وبسایت های اصلی و جعلی مجلات معرفی نماید.

پیشینه پژوهش

ستوده و همکاران (۱۳۸۸) هم در پژوهشی به ارزیابی چگونگی معرفی مجله های علمی پژوهشی ایران در اینترنت به لحاظ استانداردهای کیفی مجله های علمی است. نتایج این پژوهش نشان داد بیش از سه چهارم مجله های علمی پژوهشی مورد بررسی، به خوبی در اینترنت معرفی شده اند، به نحوی که این مجله ها دست کم نیمی از معیارهای مورد تأکید در این پژوهش را مد نظر داشته اند.

زاهدی و همکاران (۱۳۸۹) در مقاله ای با عنوان وبسنجی مجلات علوم پزشکی پایگاه ISI با استفاده از سه موتور جستجوی یاهو، آلتاویستا، آل دوب تعداد پیوند وارد شده به وبسایت مستقل ۶۹ مجله علوم پزشکی نمایه شده در پایگاه ISI که از وبسایت مستقل برخوردار بوده اند را با استفاده از سه موتور جستجوی یاهو، آلتا ویستا و آل د وب با روش وبسنجی بررسی کرده است. نتایج این مطالعه نشان داد که بیشترین میزان پیوند های برقرار شده در سه موتور جستجوی مربوطه به مجله بریتیش مدیکال ژورنال است.

دانش و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهشی به رتبه بندی مجلات الکترونیکی انگلیسی زبان علوم پزشکی پرداختند و عامل تاثیر گذار وبی و وبسایت های هسته مجلات و معتبرترین مجلات را شناسایی کردند.

ورع و همکاران (۱۳۹۰) نیز در پژوهشی به ارزیابی وبسایت های نشریات انگلیسی زبان وزارت علوم، تحقیقات و

1 Almind
2 Ingwersen
3 Thelwall
4 Islam
5 Alam

فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پرداختند. یافته های این پژوهش وبسایت های مورد بررسی را در شش مقوله ارتباطات، راهنمای نویسندگان، شیوه دسترسی، محتوای قابل دسترسی، مشخصات نشر، مسئولیت طبقه بندی کرده است.

داستانی و همکاران (۱۳۹۱) در پژوهشی به بررسی وبسایت نشریات علوم پزشکی ایران پرداختند نتایج نشان داد که که نشریات دارای نمایه سطح ۱ بیشترین سهم را در وبسایت های هسته دارند و وبسایت نشریات دارای نمایه سطح ۲ و سطح ۳ در رده های بعدی این رتبه بندی قرار گرفتند. همچنین وبسایت های دارای آدرس مستقل بیشترین سهم را در میان وبسایت های هسته داشتند و وبسایت های دارای آدرس به صورت زیر دامنه در رده بعدی قرار داشت.

نوری آقند و همکاران (۱۳۹۲) در پژوهشی به بررسی وبسایت مجلات کتابداری ایران پرداختند، در این پژوهش از ابزار Wqet شامل کیفیت محتوا، کیفیت عملکرد، روزآمد بودن، پیوند، گرافیک، ساختار و ابربرچسب به وبسایت مجلات مذکور پرداختند.

اسمیت^۱ (۲۰۰۵) در پژوهش دیگری عامل تاثیر در ۱۰ مجله الکترونیکی رشته علوم کتابداری و اطلاع رسانی را محاسبه و میزان پیوند به این وبسایت را با میزان استناد چاپی به این مجلات مقایسه کرد. هم چنین وی میزان پیوند وبسایت این مجله ها را با رتبه صفحه ارائه شده از سوی گوگل مقایسه نمود.

کلاهی و خزائی (۲۰۱۵) در مطالعه خود با عنوان مجلات جعلی چالشی جدید برای جامعه علمی پزشکی، برخی ویژگی های مجلاتی که هدف قرار می گیرند را عنوان نمودند: قابل اعتماد ولی غیر معروف، مجلات موجود در کشورهای غیر انگلیسی زبان، مجله باید تحت پوشش بانک های اطلاعاتی معتبر باشد، مجله نباید وبسایت فعال داشته باشد، دارای عامل تاثیر گذاری بالایی نباشد.

دادخواه و مالیزوسکی^۲ (۲۰۱۵) در مطالعه ای با عنوان مجلات جعلی چالشی برای رتبه علمی کشورها نشان دادند که تعداد ۲۹۸۸ مقاله در ۱۹ مجله جعلی از سال ۲۰۱۵ تا زمان انتشار مطالعه به چاپ رسیده است و این رتبه علمی دانشگاهی کشورها را تحت شعاع خود قرار می دهد.

دادخواه و همکاران (۲۰۱۶) در پژوهش خود با عنوان مجلات جعلی: چالشی در حال ظهور برای انتشارات علمی، به بررسی مجلات و وبسایت های جعلی پرداختند، نتایج این پژوهش یکی از بهترین راه های شناسایی مجلات جعلی را رتبه صفحه در موتورهای جستجو و ارزیابی دامنه وبسایت مجله در وبسایت WHOIS^۳ بیان می کند.

اسدی و همکاران (۲۰۱۷) به ارائه روشی مبتنی بر اینترنت برای شناسایی مجلات جعلی و رتبه بندی آنها استفاده از لیست اصلی وب آو ساینس^۴، بانک اطلاعاتی اسکوپوس^۵، چک کردن DOI^۱ مقالات چاپ شده و بررسی دامنه وبسایت را مهمترین روش برای ارزیابی این مجلات می دانند.

اندوهگین شهری و همکاران (۲۰۱۷) در پژوهشی با استفاده از الگوریتم ها طبقه بندی شده به شناسایی مجلات جعلی پرداختند، روش های شناسایی مجلات معتبر در پژوهش آنان عبارت بود از: تعداد مقالات منتشر شده در سال،

¹ Smith

² Maliszewski

³ <http://whois.domaintools.com>

⁴ Master Journal List: Web of Science

⁵ Scopus Database

⁶ digital objective identifier

سازگاری بین سرور و کشور مجله، وجود لینک های مرده یا غیر فعال، استفاده از کاراکتر " - " در نام دامنه وبسایت، رتبه در موتورهای جستجو، قدمت دامنه، کشورهایی که از وبسایت بازدید می کنند و اهداف و محورهای مجله. بررسی پیشینه های پژوهش در داخل و خارج از کشور نشان می دهد که پژوهش های مختلفی در حوزه تحلیل پیوند ها و وبسنجی وبسایت مجلات و چگونگی و شناسایی مجلات جعلی انجام شده است اما در مورد وبسایت مجلات جعلی و مقایسه آن با وبسایت اصلی آن پژوهشی انجام نشده است. با توجه به اهمیت این موضوع، این پژوهش بر آن است تا با بدست آوردن شاخص های وبسنجی مجلات جعلی و اصلی، رتبه وبسنجی این وبسایت ها را شناسایی و مقایسه نماید.

بررسی پژوهش های پیشین نشان می دهد که وبسایت مجلات علمی از اهمیت ویژه ای برخوردار اند و یکی از راهکارهایی که برای ارزیابی و شناسایی وبسایت اصلی و جعلی مجلات کاربرد دارد را ارزیابی وبسایت مجلات معرفی نموده اند ولی هیچکدام از پژوهش ها به طور اخص به مقایسه وبسایت های اصلی و جعلی مجلات نپرداخته است. با توجه به اهمیت ارزیابی وبسایت های مجلات، این پژوهش به طور علمی و با استفاده از روش های وبسنجی به بررسی وبسایت های اصلی و جعلی مجلات پرداخته است.

پرسش های پژوهش

- ۱- تعداد صفحات (اندازه^۱) هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی مجلات به چه میزان است؟
- ۲- پیوندهای دریافتی (میزان رویت^۲) هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی مجلات به چه میزان است؟
- ۳- تعداد فایل های غنی^۳ هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی مجلات به چه میزان است؟
- ۴- مقالات نمایه شده در گوگل اسکالر^۴ هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی به چه میزان است؟
- ۵- رتبه وبسنجی هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی به چه میزان است؟

روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع کاربردی و با رویکرد توصیفی در آبان ماه ۱۳۹۶ انجام شده است، در این مطالعه ابتدا سیاهه وبسایت مجلات جعلی به همراه وبسایت اصلی (تعداد ۱۱ مجله) آنها از وبسایت وزارت علوم استخراج شد و در نهایت به بررسی وبسایت های ۱۰ مجله که در دسترس بودند، پرداخته شده است (۱۰ وبسایت اصلی و ۱۰ وبسایت جعلی)، سپس با استفاده از فرمولهای وبسنجی که در ادامه ذکر می شود تک تک وبسایت های اصلی و جعلی مجلات مورد مشاهده مستقیم قرار گرفت.

با استفاده از موتور کاوش MOZ به آدرس اینترنتی www.opensiteexplorer.org (وبسایت معتبر و مورد استفاده در وبسنجی) و وارد نمودن آدرس اینترنتی وبسایت مورد نظر، تعداد پیوندهای دریافتی محاسبه و استخراج گردید. در ادامه با استفاده از موتور جستجوی گوگل^۵ و فرمول وبسنجی `site:sitename.domain` تعداد صفحات وبی نمایه شده در موتور جستجوی گوگل مورد بررسی و شمارش قرار گرفته است. همچنین برای

¹ Size

² Visibility

³ Rich Files

⁴ Google Scholar

⁵ Google

استخراج تعداد فایل‌های غنی در موتور جستجوی گوگل از فرمول:

site:sitename.domain filetype:pdf

استفاده گردید و برای استخراج تعداد منابع علمی بازیابی شده از موتور جستجوی گوگل اسکالر و فرمول site: sitename.domain استفاده شده است. شیوه جستجو به این شکل بوده است که آدرس وبسایت مورد مطالعه در قالب فرمول وبسنجی مدنظر قرار گرفته، سپس این وبسایت برای استخراج فایل‌های غنی (شامل فایل‌هایی با پسوند ps.ppt.doc.pdf) و همچنین برای استخراج تعداد مقالات بازیابی شده در موتور جستجوی گوگل و موتور جستجوی تخصصی و علمی گوگل اسکالر مورد جستجو قرار گرفته است. جهت بدست آوردن امتیاز رتبه وبسنجی وبسایت مورد نظر نیز از فرمول ذیل استفاده گردید.

ارزش رتبه وبومتریک = تعداد صفحات وب * ۲ + تعداد پیوندهای دریافتی (میزان رؤیت) * ۴ + تعداد فایل‌های غنی اطلاعاتی * ۱ + تعداد مقالات بازیابی شده اسکالر * ۱ (شوکل^۱ و پولرو، ۲۰۱۱؛ عبداللهی و همکاران، ۱۳۹۵). در پایان پس از جمع‌آوری و ورود داده‌ها در نرم‌افزار اکسل (Excel) وارد شدند، سپس تجزیه و تحلیل و رسم نمودارها براساس داده‌ها انجام گردید.

یافته‌های پژوهش

سیاهه مجلات مورد بررسی به همراه آدرس وبسایت اصلی و جعلی آن در جدول شماره ۱ آمده است.

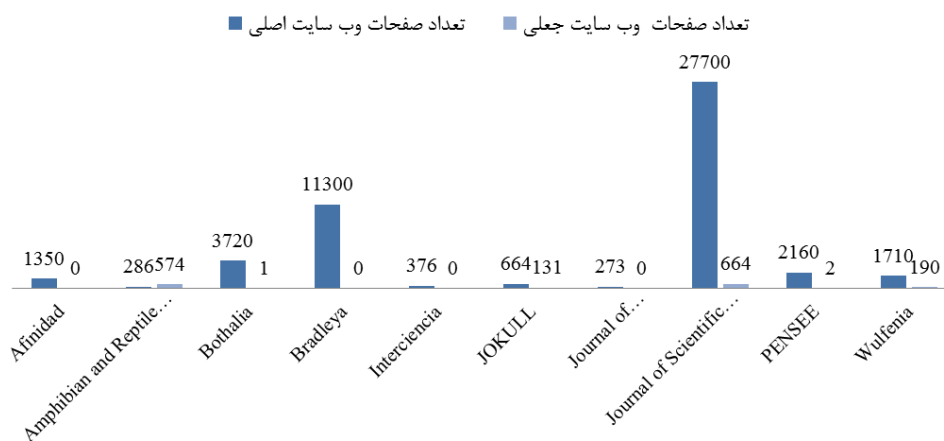
جدول ۱: سیاهه مجلات مورد بررسی

وبسایت جعلی	وبسایت اصلی	نام مجله
afinidad.org	aiqs.es/catala/afinidad.asp	Afinidad
redlist-arc.org	amphibian-reptile-conservation.org/index.html	Amphibian and Reptile Conservation
bothalia.com	abcjournal.org/index.php/ABC	Bothalia
britishedu.org.uk	bcss.org.uk/brad.php	Bradleya
ivic-gob.org	interciencia.org	Interciencia
jokulljournal.com	jokulljournal.is	JOKULL
jotechno.com	jot.ntust.edu.tw/index.php/jot	Journal of Technology
jsrad.org	unilag.edu.ng/staffdirectory details.php?username=1924&id=70&parentid=68	Journal of Scientific Research and Development
penseejournal.com	espaces-marx.net/spip.php?rubrique47	PENSEE
multidisciplinarywulfenia.org	landesmuseum.ktn.gv.at/210226w_DE.htm?seite=15	Wulfenia

¹ Shukla

پرسش ۱. تعداد صفحات (اندازه) هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی مجلات به چه میزان است؟

نمودار شماره ۱ نشان می دهد که وبسایت اصلی مجله Afindad دارای ۱۳۵۰ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Amphibian and Reptile Conservation دارای ۲۸۶ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۵۷۴ صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Bothalia دارای ۳۷۲۰ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن یک صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Bradleya دارای ۱۱۳۰۰ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Interciencia دارای ۳۷۶ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله JOKULL دارای ۶۶۴ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۱۳۱ صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Journal of Technology دارای ۲۷۳ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Journal of Scientific Research and Development دارای ۲۷۷۰۰ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۶۶۴ صفحه نمایه شده، وبسایت اصلی مجله PENSEE دارای ۲۱۶۰ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۲ صفحه نمایه شده و وبسایت اصلی مجله Wulfenia دارای ۱۷۱۰ صفحه نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۱۹۰ صفحه نمایه شده در موتور جستجوی گوگل دارند. که در این شاخص در اکثر وبسایت های اصلی نسبت به وبسایت های جعلی مجله دارای تعداد صفحات نمایه شده بیشتری در موتور جستجوی گوگل می باشند به جز مجله Amphibian and Reptile Conservation که در این شاخص نسبت به وبسایت جعلی آن تعداد صفحات نمایه شده کمتری دارد.

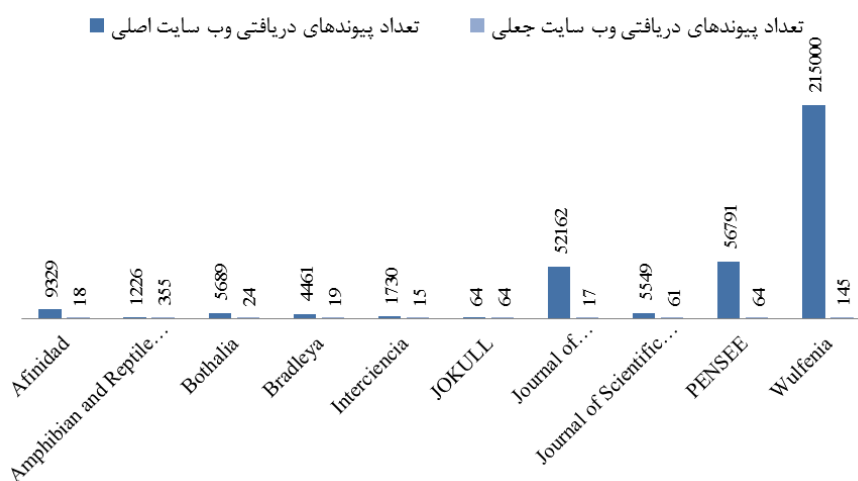
نمودار شماره ۱: تعداد صفحات وبسایت های اصلی و جعلی مجلات مورد بررسی

پرسش ۲. پیوندهای دریافتی (میزان رویت) هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی مجلات به چه میزان است؟

نمودار شماره ۲ نشان می دهد که وبسایت اصلی مجله Afindad دارای ۹۳۲۹ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۱۸ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله Amphibian and Reptile Conservation دارای ۱۲۲۶ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۳۵۵ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله Bothalia دارای ۵۶۸۹ پیوند دریافتی و

وبسایت جعلی آن ۲۴ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله *Bradleya* دارای ۴۴۶۱ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۱۹ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله *Interciencia* دارای ۱۷۳۰ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۱۵ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله *JOKULL* دارای ۶۴ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۶۴ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله *Journal of Technology* دارای ۵۲۱۶۲ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۱۷ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله *Journal of Scientific Research and Development* دارای ۵۵۴۹ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۶۱ پیوند دریافتی، وبسایت اصلی مجله *PENSEE* دارای ۵۶۷۹۱ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۶۴ پیوند دریافتی و وبسایت اصلی مجله *Wulfenia* دارای ۲۱۵۰۰۰ پیوند دریافتی و وبسایت جعلی آن ۱۴۵ پیوند دریافتی دارند.

همانطور که مشخص است در این شاخص تمامی وبسایت های اصلی نسبت به وبسایت های جعلی مجله دارای تعداد پیوند دریافتی بیشتری می باشند. فقط در مجله *JOKULL* تعداد پیوندهای دریافتی در وبسایت اصلی با وبسایت جعلی آن برابر است.

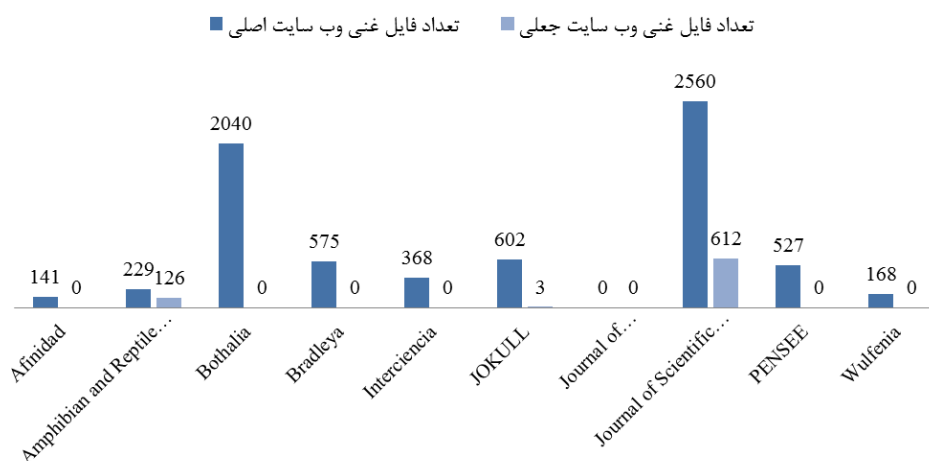
نمودار ۲: تعداد پیوندهای دریافتی وبسایت های اصلی و جعلی مجلات مورد بررسی

پرسش ۳. تعداد فایل های غنی هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی مجلات به چه میزان است؟

نمودار شماره ۳ نشان می دهد که وبسایت اصلی مجله *Afindad* دارای ۱۴۱ فایل غنی و وبسایت جعلی آن بدون فایل غنی، وبسایت اصلی مجله *Amphibian and Reptile Conservation* دارای ۲۲۹ فایل غنی و وبسایت جعلی آن ۱۲۶ فایل غنی، وبسایت اصلی مجله *Bothalia* دارای ۲۰۴۰ فایل غنی و وبسایت جعلی آن بدون فایل غنی، وبسایت اصلی مجله *Bradleya* دارای ۵۷۵ فایل غنی و وبسایت جعلی آن بدون فایل غنی، وبسایت اصلی مجله *Interciencia* دارای ۳۶۸ فایل غنی و وبسایت جعلی آن بدون فایل غنی، وبسایت اصلی مجله *JOKULL* دارای ۶۰۲ فایل غنی و وبسایت جعلی آن ۳ فایل غنی، وبسایت اصلی مجله *Journal of Technology* بدون فایل غنی و وبسایت جعلی آن نیز بدون فایل غنی، وبسایت اصلی مجله *Journal of Scientific Research and Development* دارای ۲۵۶۰ فایل غنی و وبسایت جعلی آن ۶۱۲ فایل غنی،

وبسایت اصلی مجله PENSEE دارای ۵۲۷ فایل غنی و وبسایت جعلی آن بدون فایل غنی و وبسایت اصلی مجله Wulfenia دارای ۱۶۸ فایل غنی و وبسایت جعلی آن بدون فایل غنی دارند. در این شاخص تعداد فایل های غنی نمایه شده در موتور جستجوی گوگل، در تمامی وبسایت های اصلی نسبت به وبسایت جعلی مجله بیشتر می باشند.

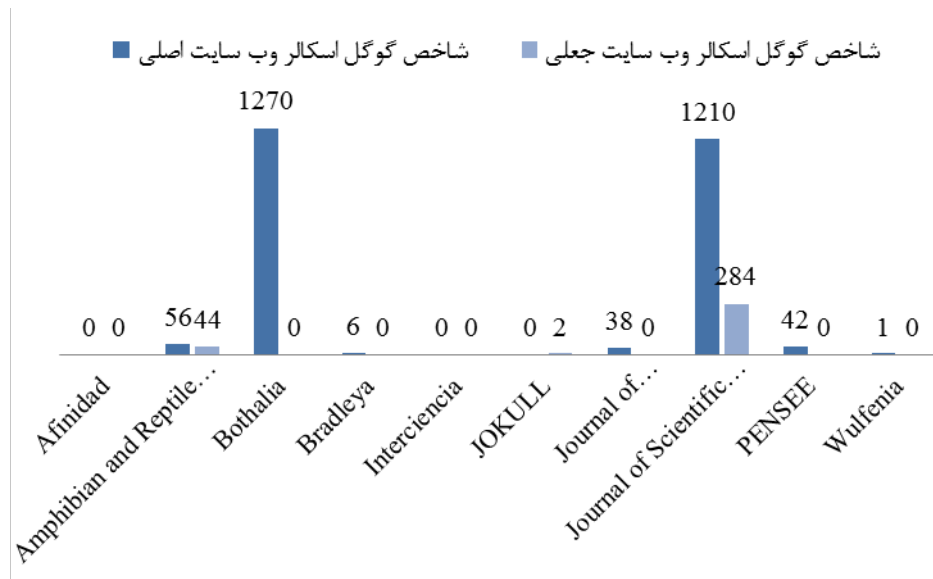
نمودار ۳: تعداد فایل غنی نمایه شده وبسایت های اصلی و جعلی مجلات مورد بررسی

پرسش ۸. مقالات نمایه شده در گوگل اسکالر هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی به چه میزان است؟

نمودار شماره ۴ نشان می دهد که وبسایت اصلی مجله Afinidad بدون مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن نیز بدون مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Amphibian and Reptile Conservation دارای ۵۶ مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۴۴ مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Bothalia دارای ۱۲۷۰ مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Bradleya دارای ۶ مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Interciencia بدون مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن نیز بدون مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله JOKULL بدون مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۲ مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Journal of Technology دارای ۳۸ مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله Journal of Scientific Research and Development دارای ۱۲۱۰ مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن ۲۸۴ مقاله نمایه شده، وبسایت اصلی مجله PENSEE دارای ۴۲ مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون مقاله نمایه شده و وبسایت اصلی مجله Wulfenia دارای یک مقاله نمایه شده و وبسایت جعلی آن بدون مقاله نمایه شده دارند.

در تعداد مقالات نمایه شده موتور جستجوی گوگل اسکالر، اکثر وبسایت های اصلی نسبت به وبسایت های جعلی مجله دارای تعداد مقالات نمایه شده بیشتری می باشند. به جز مجله JKULL که تعداد اندکی مقالات بازیابی شده

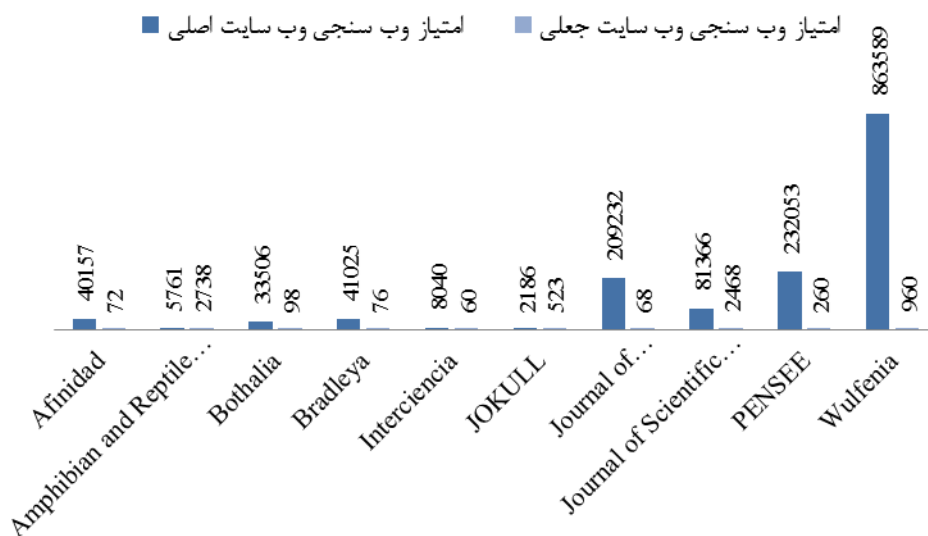
گوگل اسکالر مربوط به وبسایت مجله جعلی بیشتر می باشد.

نمودار ۴: تعداد مقالات نمایه شده در گوگل اسکالر وبسایت های اصلی و جعلی مجلات مورد بررسی

پرسش ۵. امتیاز وبسنجی هر کدام از وبسایت های اصلی و جعلی به چه میزان است؟

نمودار شماره ۵ که در امتیاز وبسنجی، وبسایت اصلی مجله *Afindad* دارای امتیاز ۴۰۱۵۷ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۷۲، وبسایت اصلی مجله *Amphibian and Reptile Conservation* دارای امتیاز ۵۷۶۱ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۲۷۳۸، وبسایت اصلی مجله *Bothalia* دارای امتیاز ۳۳۵۰۶ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۹۸، وبسایت اصلی مجله *Bradleya* دارای امتیاز ۴۱۰۲۵ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۷۶، وبسایت اصلی مجله *Interciencia* دارای امتیاز ۸۰۴۰ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۶۰، وبسایت اصلی مجله *JOKULL* دارای امتیاز ۲۱۸۶ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۵۲۳، وبسایت اصلی مجله *Journal of Technology* دارای امتیاز ۲۰۹۲۳۲ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۶۸، وبسایت اصلی مجله *Journal of Scientific Research and Development* دارای امتیاز ۸۱۳۶۶ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۲۴۶۸، وبسایت اصلی مجله *PENSEE* دارای امتیاز ۲۳۲۰۵۳ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۲۶۰ و وبسایت اصلی مجله *Wulfenia* دارای امتیاز ۸۶۳۵۸۹ و وبسایت جعلی آن امتیاز ۵۶۰ می باشند. که با توجه به این موارد در خصوص امتیاز وبسنجی تمامی وبسایت های اصلی دارای امتیاز بسیار بالاتری نسبت وبسایت جعلی مجله می باشند.

نمودار ۵: امتیاز وب سنجی وب سایت اصلی و جعلی مجلات مورد بررسی

بحث و نتیجه گیری

نتایج این پژوهش نشان می دهد که وب سایت های اصلی مجلات در شاخص های وب سنجی شامل تعداد پیوندهای دریافتی، تعداد فایل های غنی دارای امتیاز بالاتری نسبت وب سایت های جعلی مجلات هستند و در هر کدام از شاخص های تعداد صفحات نمایه شده و تعداد مقالات بازیابی شده در گوگل اسکالر یک وب سایت جعلی دارای امتیاز بالاتری نسبت به وب سایت اصلی بودند. ولی در نهایت در رتبه وب سنجی تمامی وب سایت های اصلی مجلات نسبت به وب سایت جعلی آن از امتیاز بالاتری برخوردار بوده است. مطالعه دادخواه (۲۰۱۶) نیز نشان می دهد که آدرس دامنه وب سایت های جعلی مجلات عمری کمتر از دو سال دارند، بنابراین رتبه صفحه در موتورهای جستجو و ارزیابی دامنه وب سایت مجله را یکی از بهترین روشها برای تشخیص وب سایت مجلات جعلی می دانند هم چنین غمگین شهری و همکاران (۲۰۱۷) نیز در این خصوص لینک های خراب، وجود لینک های مرده یا غیر فعال، رتبه در موتورهای جستجو، قدمت دامنه، کشورهایی که از وب سایت بازدید می کنند را از راه های تشخیص وب سایت های جعلی می دانند، باتلر^۱ (۲۰۱۳) نیز وب سایت مجلات جعلی را ضعیف می داند. پژوهش ستوده و همکاران (۱۳۸۸) نیز نشان داد که یکی از نکته هایی که در رویت پذیری مجله ها اهمیت ویژه ای دارد، جایگاه مجله در شبکه اینترنت است. نتایج پژوهش زاهدی و همکاران (۱۳۸۹) و داستانی و همکاران (۱۳۹۲) نیز نشان دادند که مجلات دارای اعتبار بالاتر نیز تعداد پیوند بیشتری به خود جذب می کنند و نمایانی آن در سطح وب نیز بالاتر است. اسفندیاری مقدم و همکاران (۲۰۱۵) نیز استفاده روش های وب سنجی را یکی از راه های شناسایی مجلات الکترونیکی معتبر می دانند. که نتایج پژوهش های ذکر شده نتایج پژوهش حاضر را تایید می کند. ورع و همکاران (۱۳۹۰) در پژوهش خود بهترین راه برای نمایانی بهتر مجلات را استفاده از وب سایت اختصاصی می داند. هر چه محتوای کامل مجله های علمی و تعداد پیوندها به یک وب سایت بیشتر باشد رویت پذیری آن نیز بیشتر خواهد بود. رویت پذیری بیشتر باعث خواهد

¹ Butler

شد که موتور جستجو وبسایت مورد نظر را بهتر و بیشتر تحت پوشش قرار دهد و در نهایت این پوشش و رویت‌پذیری به رتبه بندی بهتر وبسایت در موتورهای جستجو منجر خواهد شد (زاهدی و همکاران، ۱۳۸۹؛ ستوده و همکاران، ۱۳۸۸). بنابراین با توجه به اهمیت وبسایت های مجلات علمی و پژوهشی نتایج این پژوهش نشان می دهد که ارزیابی وبسنجی وبسایت های این مجلات می تواند راهی جهت شناسایی وبسایت اصلی و جعلی مجلات باشد، و می تواند پژوهشگران جهت تشخیص و انتخاب وبسایت اصلی مجله را در مواقعی که وبسایت جعلی مشابه آن وجود دارد، یاری نماید. همچنین پژوهشگران در صورت استفاده از موتور جستجوی عمومی مانند گوگل و یاهو جهت جستجوی عناوین مجلات، به صفحات نمایه شده، تعداد پیوندهای دریافتی و فایل های غنی نمایه شده وبسایت مجله مورد نظر در موتور های جستجو و همچنین مقالات بازیابی شده وبسایت در گوگل اسکالر، توجه داشته باشند تا گرفتار وبسایت های جعلی مجلات نشوند.

پیشنهادات

- با توجه به نتایج این پژوهش نیاز است تا دانشگاهها و موسسات پژوهشی کارگاههایی در خصوص شناسایی مجلات معتبر در وب را برگزار نمایند و ضمن ارائه ویژگی های وبسایت های اصلی و جعلی مجلات، روش های وبسنجی را نیز جهت شناسایی وبسایت های اصلی و جعلی مجلات ارائه دهند.

- پژوهشگران نیز می بایست در مباحث مربوط به جستجوی مجلات در وب و ارزیابی آن خود را توانمند سازند.

منابع

- حیاتی، زهیر و حمیدی، علی. (۱۳۸۵). معیارهای انتخاب و ارزیابی نشریات الکترونیک در کتابخانه‌های دانشگاه‌های دولتی و مؤسسات پژوهشی ایران. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۱۷(۴)، ۱۵۹-۱۷۲.
- داستانی، میثم، دانش، فرشید و اکرامی، علی. (۱۳۹۲). تحلیل وبسنجی نشریات علوم پزشکی ایران. مدیریت اطلاعات سلامت، ۱۰(۳)، ۴۴۱-۴۴۸.
- دانش، فرشید، اصنافی، امیررضا، اسفندیاری مقدم، علیرضا، ریاضی پور، مریم و زارعی، افروز. (۱۳۹۰). معتبرترین مجلات الکترونیکی رایگان انگلیسی زبان علوم پزشکی. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۶(۴)، ۱۳۳۲۰-۱۳۳۳۶.
- زاهدی، زهره، شیرازی، منصوره صراطی و دهقانی، لیلا. (۱۳۸۹). تحلیل وبسنجی مجلات علوم پزشکی پایگاه «آی. اس. آی» با استفاده از سه موتور جستجوی یاهو، آلتاویستا و آل د وب. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۶(۱)، ۸۹-۱۰۸.
- ستوده، هاجر، رزمجو، فاطمه و زارع، لیلا. (۱۳۸۸). ارزیابی چگونگی معرفی مجله های علمی پژوهشی ایران در اینترنت بر اساس استانداردهای بین المللی با تأکید بر ویژگی های مؤثر بر نمایانی مجله های علمی. کتابداری و اطلاع رسانی، ۴۸(۱)، ۲۰۵-۲۲۸.
- عبداللهی، مجید، فرهادی زاده، آیدا و حسن زاده، دلرام. (۱۳۹۴). وبسنجی وبسایت دانشگاه‌های مجازی ایران در سال ۱۳۹۲. پژوهشنامه علم سنجی، ۲(۱)، ۸۵-۹۸.

نوری افکنند، آذر، مطلبی، داریوش و علیپورحافظی، مهدی. (۱۳۹۲). ارزیابی وبگاه مجله‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی بر اساس ابزار ارزیابی کیفیت (WQET). نظام‌ها و خدمات اطلاعاتی، ۲(۳)، ۱-۱۲.

نوکاریزی، محسن، سهیلی، فرامرز، دانش، فرشید، ریاضی پور، مریم و مصری نژاد، فائزه. (۱۳۹۰). وب‌سنجی دانشگاه‌های زیر پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات، ۲۷(۱)، ۵۳۶-۵۲۱.

ورع، نرجس، زراعت کار، ندا و پرتو، پردیس. (۱۳۹۰). ارزیابی وبسایت نشریات انگلیسی زبان رده‌بندی شده توسط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛ و وزارت بهداشت و آموزش پزشکی. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۲۲(۴)، ۲۶-۳۷.

Almind, T. C., & Ingwersen, P. (1997). Informetric analyses on the world wide web: methodological approaches to 'webometrics'. *Journal of documentation*, 53(4), 404-426 .

Shahri, M. A., Jazi, M. D., Borchardt, G., & Dadkhah, M. (2017). Detecting Hijacked Journals by Using Classification Algorithms. *Science and engineering ethics* .

Asadi, A., Rahbar, N., Asadi, Meisam., Asadi, Fahim., & Khalili Paji, Kokab. (2017). Online-based approaches to identify real journals and publishers from hijacked ones. *Science and engineering ethics*, 23(1), 305-308.

Beall, J. (2016). Dangerous predatory publishers threaten medical research. *Journal of Korean medical science*, 31(10), 1511-1513.

Butler, D. (2013). The dark side of publishing. *Nature*, 495(7442), 433 .

Dadkhah, M., & Borchardt, G. (2016). Hijacked Journals: An Emerging Challenge for Scholarly Publishing. *Aesthetic surgery journal*, 36(6), 739-741 .

Dadkhah, M., & Maliszewski, T. (2015). Hijacked journals-threats and challenges to countries' scientific ranking. *International Journal of Technology Enhanced Learning*, 7(3), 281-288 .

Dadkhah, Mehdi, Maliszewski, Tomasz, & da Silva, Jaime A Teixeira. (2016). Hijacked journals, hijacked web-sites, journal phishing, misleading metrics, and predatory publishing: actual and potential threats to academic integrity and publishing ethics. *Forensic science, medicine, and pathology*, 12(3), 353-362 .

Dadkhah, M., Obeidat, M. M., Jazi, M. D., Sutikno, T., & Riyadi, M. A. (2015). How can we identify hijacked journals? *Bulletin of Electrical Engineering and Informatics*, 4(2), 83-87 .

Harnad, S., Carr, L., Brody, T., & Oppenheim, C. (2003). Mandated online RAE CVs linked to university eprint archives: Enhancing UK research impact and assessment. *Ariadne*(35).

Islam, M. A., & Alam, M. S. (2011). Webometric study of private universities in Bangladesh. *Malaysian Journal of Library & Information Science*, 16(2), 115-126 .

Isfandyari-Moghaddam, A., Danesh, F., & Hadji-Azizi, N. (2015). Webometrics as a method for identifying the most accredited free electronic journals: The case of medical sciences. *The Electronic Library*, 33(1), 75-87.

Jalalian, Mehrdad, & Dadkhah, Mehdi. (2015). The full story of 90 hijacked journals from August 2011 to June 2015. *Geographica Pannonica*, 19(2), 73-87.

Kolahi, J., & Khazaei, S. (2015). Journal hijacking: A new challenge for medical scientific community. *Dental Hypotheses*, 6(1), 3-5.

Maan, P.S., & S, M. (2012). Social engineering: A partial technical attack. *International Journal of Computer Science Issues*, 9(2), 1694-0814 .

Shukla, S. H., & Poluru, L. (2012). Webometric Analysis and Indicators of Selected Indian State Universities". *Information Studies*, 18(2), 79-104 .

Smith, A. G. (2005). Citations and links as a measure of effectiveness of online LIS journals. *IFLA journal*, 31(1), 76-84 .

Thelwall, M. (2008). Bibliometrics to webometrics. *Journal of information science*, 34(4), 605-621 .